

Chojnacki, Jakub

[Pismo prezesa TNP Jakuba Chojnackiego do Prezesa Rady Ministrów RP - Włodzimierza Cimoszewicza o pomoc w zwrocie z Niemiec pontyfikału plockiego z XII wieku].

Notatki Płockie 41/2-167, 55-56

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W KUTNIE POWSTAŁ ODDZIAŁ TOWARZYSTWA NAUKOWEGO PŁOCKIEGO

24 maja 1996 r. w Kutnie został powołany kolejny, (czwarty) Oddział Towarzystwa Naukowego Płockiego. Spotkanie inicjujące jego powstanie odbyło się w miejscowej siedzibie Muzeum Regionalnego. W skład nowo utworzonego oddziału weszli członkowie TNP mieszkający w regionie kutnowskim.

W zebraniu założycielskim uczestniczyli przedstawiciele władz Towarzystwa: prezes - dr inż. Jakub Chojnacki i sekretarz generalny - dr Wiesław Koński. Wśród gości zaproszonych obecni byli: Wojewoda Płocki mgr inż. Krzysztof Kołach (członek TNP), poseł na Sejm RP mgr inż. Krzysztof Szymański (członek TNP), Wiceprzewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Płockiego i Kierownik Urzędu Rejonowego w Kutnie mgr inż. Andrzej Okupny (członek TNP), Wojewódzki Konserwator Zabytków mgr Krzysztof Gowin (członek TNP), Prezydent Miasta Kutna mgr inż. Krzysztof Debich (członek TNP) oraz przewodniczący Oddziału TNP w Łęczycy mgr inż. Bolesław Solarski. W zebraniu uczestniczyli również inni członkowie Towarzystwa mieszkający w regionie kutnowskim.

Spotkanie otworzył Dyrektor Muzeum Regionalnego w Kutnie mgr Maurycy Żmuda (członek TNP), który przedstawił dzieje kształtowania się towarzystw naukowych oraz ideę powołania Oddziału TNP w Kutnie. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę, że Kutno jako drugi po Płocku ośrodek miejski w naszym województwie skupia wielu ludzi zajmujących się prowadzeniem prac badawczych. W dotychczasowej sytuacji były to jednak przeważnie działania o charakterze indywidualnym. Utworzenie Oddziału TNP w Kutnie niewątpliwie wpłynie na integrację lokalnego środowiska naukowego oraz spowoduje powstanie instytucjonalnego zaplecza

wspierającego prowadzenie badań regionu kutnowskiego.

Następnie głos zabrał Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego dr inż. Jakub Chojnacki, który omówił historyczny rozwój TNP oraz zwrócił uwagę na wyjątkowy charakter towarzystw naukowych, jako stowarzyszeń wspierających i prowadzących prace badawcze. Wystąpił także przewodniczący Oddziału TNP w Łęczycy mgr inż. Bolesław Solarski, który wyrażając uznanie dla inicjatywy powołania Oddziału Towarzystwa w Kutnie zadeklarował wolę współpracy.

Następnie ukonstytuował się Oddział Towarzystwa Naukowego Płockiego w Kutnie oraz dokonano wyboru przewodniczącego i Zarządu. Z mieszkających w regionie kutnowskim 12 członków TNP w zebraniu uczestniczyło jedenastu. Wszyscy obecni wyrazili wolę powołania Oddziału.

Na funkcję przewodniczącego wybrano mgr. Maurycego Żmudę - dyrektora Muzeum Regionalnego w Kutnie. W wyniku głosowania w skład Zarządu weszli: mgr inż. Krzysztof Szymański, mgr Danuta Okupny, mgr Stanisława Jankowska oraz mgr Piotr Jarczyński.

Oddział kutnowski będzie miał tymczasowo siedzibę w budynku Muzeum Regionalnego w Kutnie, gdzie zorganizowane jest biuro Oddziału oraz powstanie biblioteka. Celem naszych działań będzie integracja środowiska naukowego Kutna, propagowanie działalności prelekcyjno-seminaryjnej, a także wspieranie prac i badań dotyczących regionu kutnowskiego. Planowane jest również w przyszłości przy pomocy samorządu wydanie lokalnego periodyku poświęconego tematyce regionalnej.

MAURZYC ŻMUDA

KORESPONDENCJA

L.dz.60/96
dot. pontyfikatu płockiego
- skarbu kultury z XII wieku

Zarząd Towarzystwa Naukowego Płockiego /TNP/ postanowieniem podjętym na posiedzeniu w dniu 29 kwietnia 1996 r. zwraca się z następującym wnioskiem. Otóż w poczytnym dzienniku "Trybuna" z 26 kwietnia 1996 r. /nr 99, s. 1/ ukazała się rozmowa Pana Premiera z red. Ewą Rosolak, której na pytanie:

... "W kwestii zwrotu dóbr kultury - jak wiemy - rozbieżności pozostały"... odpowiada Pan: "W sprawie dóbr kultury zgodziliśmy się z Kanclerzem i z Panią Suessmuth, że obecny stan rzeczy wymaga bardzo wyraźnego impulsu politycznego z najwyższego szczebla władz państwowych. Niebawem nasi współpracownicy przygotują odpowiednie propozycje"...

Jedną z nich winien być zwrot z Państwowych Bibliotek Bawarskich w Monachium średniowiecznego kodeksu: pontyfikatu płockiego z połowy XII wieku. Został on m.in. zrabowany w 1941 r. z Biblioteki Diecezjalnej Płockiej i wywieziony

**Jego Ekscelencja
Prezes Rady Ministrów RP
dr Włodzimierz Cimoszewicz
WARSZAWA**

przez hitlerowców do Królewca. Biblioteka w Monachium zakupiła go na aukcji 28 maja 1973 r. za 6.200 DM /cena wywoławcza - 5.000/. Posiada sygnaturę Clm 28938.

Szerzej o tym ważkim dla kultury polskiej i diecezji płockiej (jedna z najstarszych w Polsce, założona najpóźniej w 1075 r.) pisze ks. dr Antoni Podleś, członek TNP w naszym kwartalniku "Notatki Płockie" 1981, nr 3/108 s. 9-12. W/w zeszyt "Notatek" załączamy /zał. nr 1/.

O ten najstarszy, kompletny, pergaminowy pontyfikał polski, własność diecezji, o jego zwrot po jego rozpoznaniu w 1977 r., iż pochodzi z Płocka, dopominał się najpierw - nie żyjący już - wybitny biskup płocki ks. dr Bogdan Sikorski. Działał przez kardynała - metropolitę Monachium. Jednak bezskutecznie.

Po zainstalowaniu w 1981 r. w Bazylice Katedralnej - z inicjatywy TNP - brązowej kopii romańskich Drzwi Płockich z połowy XII wieku, daru Rządu Polskiego i Płockiej Petrochemii, biskup Sikorski prosił Zarząd TNP o zajęcie się i sprawą rewindykacji pontyfikału płockiego.

Stąd problem został podniesiony w dyskusji na dorocznym Walnym Zgromadzeniu TNP w dniu 28 marca 1982 r. przed ks. kanonika mgr. Tadeusza Żebrowskiego, dyrektora Archiwum Diecezji, członka TNP.

W dniu 28 maja 1982 r. Zarząd na swym posiedzeniu z udziałem ks. dr. Antoniego Podlesia postanowił napisać do prof. dr. Petera Badury z Uniwersytetu Monachijskiego, który był gościem TNP. List z dnia 8 VII 1982 r. (L.dz. 408/82) nie dał wyników.

W dniu 10 czerwca 1983 r. w Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie odbyła się sesja naukowa. Uczestniczący w sesji prezes TNP podniósł problem pontyfikału. Okazało się, że Władze Uniwersytetu mają dobre stosunki z ówczesnym Ministrem Spraw Zagranicznych Stefanem Olszowskim. Obiecały pomoc. Zaowocowało to listem z dnia 21 lipca 1983 r. (L.dz. R 30/82/83/65) prorektora Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. hab. Andrzeja Kopffa do Ministra Olszowskiego. Kopię listu załączamy /zał. nr 2/.

Interweniował w MSZ także dyrektor Muzeum UJ prof. dr hab. Stanisław Waltoś.

W wyniku działań Władz U.J. prorektor Kopff otrzymał pismo z dnia 10 XI 1983 r. (L.dz. DPWKN-RFN-541-2-83 od kierownika Wydziału Ryszarda Króla, że: "MSZ... zamierza poczynić odpowiednie kroki w celu rozeznania możliwości rewindykacji z RFN wspomnianego zabytku piśmiennictwa polskiego"... Nie znamy efektów.

Po roku prezes TNP otrzymał pismo z 22 X 1984 r. (L.dz. DPWKN-RFN-541-2-83 od dyrektora Departamentu w MSZ T. Kohorowicza, którego odpis załączamy /zał. 3/.

Biskup Sikorski prosił Zarząd TNP - aby nie bacząc na koszty - prezes osobiście wyjechał do Monachium. Zgodziłem się.

W dniu 18 czerwca 1985 r. złożyłem wizytę dyrektorowi generalnemu Państwowych Bibliotek Bawarskich panu dr. Widolinowi Dresslerowi. Dyrektor przyjął mnie przyjaźnie, polecił przynieść pontyfikał. Miałem go w ręku. Był w b. dobrym stanie i po konserwacji. Oświadczył, iż gdyby od niego zależało; to od razu by mi go oddał. Ale tę piśmienną książkę zakupił legalnie, na aukcji. Decyzja w sprawie jej zwrotu zależy od rządów niemieckiego i polskiego. Jemu osobiście na pontyfikał nie zależy, gdyż podobnych kodeksów mają wiele. Ta ogromna Biblioteka liczy bowiem ponad 5 mln woluminów, w tym wielką liczbę starodruków /w tym inkunabułów/ i rękopisów.

W międzyczasie minister Stefan Olszowski przestał być ministrem. Sprawa ucichła.

Zarząd TNP sądzi, iż obecnie po skutecznej wizycie Pana Premiera w Niemczech tę sprawę można wznowić dzięki interwencji "z najwyższego szczebla władz państwowych" (z rozmowy z dziennikarzem "Trybuny").

***

Równocześnie pozwalam sobie zaprosić Pana Premiera do odwiedzenia siedziby TNP, które w 1995 r. obchodziło jubileusz 175 lat istnienia. Załączam także dla Pana ostatni zeszyt kwartalnika "Notatki Płockie" nr 4/165, w którym mowa o uczczeniu Bolesława Krzywoustego w 900 rocznicę pasowania w Płocku na rycerza (15 sierpnia 2000 r.).

Wyrazy głębokiego szacunku i dobre myśli łączy

Prezes
Towarzystwa Naukowego Płockiego

dr inż. Jakub Chojnacki

W grodzie Bolesława Krzywoustego
i Ludwika Krzywickiego
Płocku, dnia 3 maja 1996 r.

Załączniki: 3

Otrzymują:

1. ks. kanonik mgr Tadeusz Żebrowski - dyrektor Archiwum Diecezji Płockiej
2. ks. prałat dr Antoni Podleś - proboszcz parafii Rypin, woj. wrocławskie
3. prof. dr Stanisław Waltoś - dyrektor Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego